

Prof. dr *Srđan Šarkić*

PROF. DR LIDIJA BASTA FLEINER (1948–2019)

Posle duge i teške bolesti, 27. juna 2019. godine preminula je Lidija Basta Fleiner, gostujući profesor Pravnog fakulteta Univerziteta „Union“ i nesumnjivo jedan od najboljih poznavalaca javnog prava (pre svega ustavnog) sa prostora nekadašnje Jugoslavije. Smrt Lidije Baste Fleiner svakako je veliki gubitak za nauku, a piscu ovih redova utoliko teže pada jer se radilo o bliskom prijatelju i kolegi sa studija.

Sada već daleke 1967. godine upoznali smo se na Pravnom fakultetu u Beogradu, kada smo zajedno otpočeli studije prava kao deo jedne izuzetno brojne generacije, da bismo ih uspešno okončali 1971. godine. Lidija je bila najbolji student generacije i to smo svi bez izuzetka priznavali. Njene odlične ocene (ako se dobro sećam imala je samo dve devetke) nisu bile rezultat jednostavne reprodukcije udžbenika (ili kako bi studenti rekli „bubanja“), već temeljno pripremljenog ispita uz gomilu pročitanih knjiga iz šire literature. Pre ispita, dok smo onako nervozni čekali da nas profesor prozove, okupljali bismo se oko Lidije i ponešto je zapitkivali da nam objasni, a uvek je nešto ponekom od nas promaklo. Naravno, nije moglo da se desi da Lidija nešto propusti da nauči i da nam ono što je bilo nejasno ne uspe da rastumači. Istini za volju, nije uvek bilo „dobro“ polagati ispit posle ili zajedno sa Lidijom, jer je šansa da dobijete najvišu ocenu bila minimalna. Sećam se i dan-danas ispita iz Filozofije prava. Bio je to izborni predmet na četvrtoj godini studija. Udžbenika nije bilo, trebalo je iščitati silnu literaturu. Polagali smo kod profesora Stevana Vračara, finog čoveka, korektnog, ali strogog i zahtevnog ispitivača. Pred profesorom smo sedeli nas troje: Lidija, naš dragi prijatelj Miroslav Milošević, budući profesor Rimskog prava na Pravnom fakultetu u Beogradu (nažalost i on nas je oktobra 2014. prerano napustio) i ja, budući profesor Istorije države i prava na Pravnom fakultetu u Novom Sadu. Profesor nas je uzajamno „rešetao“, a na kraju je rekao: „Bili ste sjajni sve troje i u svakoj drugoj prilici dao bih vam svima desetke. Ali, Lidija je bila za nijansu bolja [što je bilo tačno], te stoga njoj dajem deset, a vama dvojici devet.“ Nisam ovo napisao da bih se žalio. I dalje mislim da mi je to bilo najbolje odgovaranje

u toku studija (mada mi se dešavalo da ponekad dobijem i desetku), ali u takvoj konkurenciji to je nekako bilo logično.

Lidija, nažalost, nikada nije postala asistent na Pravnom fakultetu u Beogradu, mada je to želela i mada je, van svake sumnje, ispunjavala sve uslove. Ali njen neizbor pravdan je „principijelnom odlukom o nepotizmu“. Naime, Lidija je tada bila u braku sa Danilom Bastom, u to vreme asistentom Pravnog fakulteta u Beogradu. (Valja ipak napomenuti da se pravila o nepotizmu u istoj ustanovi nisu baš uvek dosledno primenjivala.) Zaposlila se u Institutu za uporedno pravo, gde je tadašnji direktor prof. dr Borislav Blagojević primao talentovane i vredne saradnike, koji iz bilo kakvih razloga nisu bili primljeni na Fakultet, tako da je u jednom trenutku u Institutu radila za mnoge predmete „jača ekipa“ nego na Fakultetu. Mnogi od tih naučnih radnika postali su kasnije profesori na pravnim fakultetima u Novom Sadu i Nišu. Nešto kasnije, kada je Lidija već bila afirmisani naučni radnik, njen izbor na Fakultet sprečile su neke ljubomorne kolege, čija imena ne želim da spominjem držeći se rimske izreke *nomina odiosa sunt*.

Već svojom doktorskom disertacijom o anglosaksonskom konstitucionalizmu, od koje je kasnije nastala knjiga *Politika u granicama prava*, Lidija je skrenula na sebe pažnju naučne javnosti. Usledili su drugi, brojni radovi o kojima su ocenu dali pozvaniji od mene i koje nemam nameru da nabrajam i analiziram, a Lidija je počela da stiže i međunarodnu reputaciju. Zahvaljujući odličnom poznavanju engleskog, nemačkog i francuskog jezika, držala je predavanja na mnogim stranim univerzitetima, gde je i upoznala svog poslednjeg životnog partnera profesora Thomasa Fleinera, sa kojim je provela ostatak života i sačinila obiman i temeljan rad o osnovama javnog prava. Poslednje dve godine života surova bolest prikovala ju je za kolica i onemogućila u daljim aktivnostima.

Svi mi, njene kolege i prijatelji, pamtimo i pamtićemo Lidiju kao vrednu, energičnu i temperamentnu osobu, uvek spremnu da pomogne. U vreme kada je osnovan Pravni fakultet Univerziteta „Union“ (tada „Singidunum“), Lidija je na poziv Fakulteta pristala da drži nastavu uvek kada bi se nalazila u Srbiji (tada je već živela u Friburu, Švajcarska). Isto tako, kad god bi Pravni fakultet Univerziteta „Union“ organizovao neki naučni skup ili savetovanje, Lidija je ili učestvovala ili slala priloge, imajući uvek pred očima dobrobit mladog fakulteta. Mada je u diskusijama ponekad bila vrlo vatrena, uvek je imala osećaj za tuđe mišljenje i nije ga osporavala. Poštovali smo je izuzetno i za nas, njene prijatelje, Lidija će uvek ostati uzor najboljeg studenta i čestitog čoveka.

IZABRANA BIBLIOGRAFIJA PROF. DR LIDIJE BASTE FLEINER

MONOGRAFIJE

1. *Teorije o federalizmu u 19. stoleću: naučnoistraživačka praksa*, Beograd, 1972.
2. *Nigerija: pregled prava zemalja u razvoju*, [et al.], Beograd, Institut za uporedno pravo, 1977.
3. *Politika u granicama prava: studija o anglosaksonskom konstitucionalizmu*, Beograd, Istraživačko-izdavački centar SSO Srbije, Institut za uporedno pravo, 1984.
4. *Inter-ethnic conflict and war in former Yugoslavia*, Belgrade, Institute for European Studies (IES), 1992.
5. *Jugoslovenske manjine u susednim zemljama i njihova prava*, sa Vladimir Jovanović, Beograd, Institut za uporedno pravo, 1992.
6. *Međunacionalni sukobi i rat na prostoru bivše Jugoslavije i mogućnosti njihovog rešavanja*, zajedno sa istraživačima Instituta za evropske studije, Beograd, Institut za evropske studije, 1992.
7. *Ustavna rešenja za Srbiju i Jugoslaviju: predlozi nezavisne grupe eksperata*, sa Vladimir Đerić [et al.], Beograd, Beogradski centar za ljudska prava, 2001.
8. *Allgemeine Staatslehre: über die konstitutionelle Demokratie in einer multikulturellen globalisierten Welt*, sa Thomas Fleiner, Berlin [etc.], Springer, 2004.
9. *Constitutional democracy in a multicultural and globalised world*, sa Thomas Fleiner, Berlin, Heidelberg, Springer, 2009.
10. *Politika u granicama prava: studija o anglosaksonskom konstitucionalizmu*, 2. izd., Beograd, Službeni glasnik, 2012.

ZBORNICI (UREDNIKA)

11. *Federalism and multiethnic states: the case of Switzerland*, sa Thomas Fleiner, Fribourg, Institut du Fédéralisme, 1996.
12. *Constitutional Prerequisites for a Democratic Serbia*, Fribourg, Institut du Fédéralisme, 1998.
13. *Federalism and Decentralisation in Africa: The Multicultural Challenge*, sa Jibrin Ibrahim, Abdul Raufu Mustapha, Fribourg, Institut du Fédéralisme, 1999.
14. *Federalism and multiethnic states: the case of Switzerland*, sa Thomas Fleiner, 2nd rev. ed., Bâle, Helbing & Lichtenhahn, 2000.
15. *Rule of law and organisation of the state in Asia: the multicultural challenge*, [et al.], Fribourg, Institut du fédéralisme, Bâle [etc.], Helbing & Lichtenhahn, 2000.
16. *Democratic transition and consolidation in Central and Eastern Europe*, sa Edward M. Swiderski, Fribourg, Institut du Fédéralisme, Bâle, Genève [etc.], Helbing & Lichtenhahn, 2001.

17. *The labyrinths of the crisis: prerequisites for the democratic transformation of the Federal Republic of Yugoslavia*, sa Radmila Nakarada, Slobodan Samardžić, Fribourg, Institut du fédéralisme, Bâle, Genève [etc.], Helbing & Lichtenhahn, 2001.
18. *Fa zhi yu 21 shi ji = The rule of law and the 21st century*, sa Yong Xia, Li Lin, Beijing, She hui ke xue wen xian, 2004.
19. *Fa zhi = Rule of Law*, sa Fu lai na, Shi yu ying, Beijing, Zhong guo fang zheng chu ban she, 2009.
20. *Shao shu ren de quan li = On minority rights*, sa Li Lin, Li Xixia, Beijing, Shi, She hui ke xue wen xian chu ban she = Social Sciences Academic Press, 2010.
21. *On Minority Rights*, sa Li Lin, Li Xixia, Reading, Paths International, 2012.
22. *Fu nü she hui quan li de bao hu: Guo ji fa yu guo nei fa shi jiao = Protection of women's social rights*, sa Li, Xixia, Beijing, She hui ke xue wen xian chu ban she, 2013.
23. *Key developments in constitutionalism and constitutional law*, sa Tanasije Marinović, The Hague, Eleven International Publishing, cop. 2014.

POGLAVLJA U ZBORNICIMA

24. Direct and Indirect Effects of Constitutional Norms, u: [redacteur en chef Vladimir Jovanović], *Rapports Nationaux Yougoslaves au XIe Congrès International de Droit Comparé – Caracas*, Beograd, Institut de Droit Comparé, 1982, str. 133–145.
25. “Constitution as an act of positivation of legitimacy principle”, u: *International Association of Constitutional Law, [Papers Presented to the First World Congress of the International Association of Constitutional, Law]*, [s. l., s. n.], 1983.
26. „La position des Etats fédérés dans le système fédératif en Yougoslavie“, u: *Premières Journées Juridiques Yougoslavo-Suisses, Lausanne et Fribourg, 16–19 Novembre 1983*, Zürich, Schulthess, 1984, str. 101–119.
27. „Ustavna demokratija i (ne)demokratska konstitucija društva: Srbija pod Ustavom od 1990, u: Radmila Nakarada, Lidija Basta-Posavec, Slobodan Samardžić (ur.), *Raspad Jugoslavije – produžetak ili kraj agonije*, Beograd: Institut za evropske studije, 1991, str. 109–118.
28. „Federalizam bez demokratije, politička prava bez građanina, poruke raspada Jugoslavije za Evropu“, u: Radmila Nakarada (ur.), *Evropa i raspad Jugoslavije*, Beograd, Institut za evropske studije, 1995, str. 131–148.
29. „Manjina i legitimitet savezne države: pogled 'sa strane' na švajcarski model, u: Thomas Fleiner, Slobodan Samardžić (ur.), *Federalizam i problemi manjina u višetničkim zajednicama: uporedna analiza Švajcarske i Jugoslavije*, Beograd, Institut za evropske studije, 1995, str. 17–36.
30. „Minderheiten und ihre Legitimation des Bundesstaates“, u: Slobodan Samardžić, Thomas Fleiner (Hrsg.), *Föderalismus und Minderheitenproblem in multiethnischen Gemeinschaften*, Fribourg, Institut du Fédéralisme, 1995, str. 3–39.
31. „Nacionalna država i prava manjina: slučaj Jugoslavije“, u: Thomas Fleiner, Slobodan Samardžić (ur.), *Federalizam i problemi manjina u višetničkim zajednicama: uporedna analiza Švajcarske i Jugoslavije*, Beograd, Institut za evropske studije, 1995, str. 141–149.

32. „Nationalstaat und minderheiten: das ungelöste problem Jugoslawiens“, u: Slobodan Samardžić, Thomas Fleiner (Hrsg.), *Föderalismus und Minderheitenproblem in multiethnischen Gemeinschaften*, Fribourg, Institut du Fédéralisme, 1995, str. 209–225.
33. “Federalism, Federal States and Decentralization”, sa Thomas Fleiner, u: Lidija R. Basta, Thomas Fleiner (ed.), *Federalism and Multiethnic States: the Case of Switzerland*, Fribourg, Institut du Fédéralisme, 1996.
34. „Ustavni temelji nove jugoslovenske države: strukturno uslovljena legitimacijska kriza“, u: Vučina Vasović, Vojislav Stanovčić (ur.), *Postkomunizam i vlast*, Beograd, Jugoslovensko udruženje za političke nauke, Fakultet političkih nauka, 1996, str. 131–139.
35. “Constitutions and Peace within States: Minorities, Human Rights and the Welfare State”, u: Thomas Fleiner (ed.), *Five Decades of Constitutionalism: Reality and Perspectives (1945–1995)*, Bâle, Helbing & Lichtenhahn, 1999, str. 47–85.
36. “The Role of the Constitution in Central and Eastern Europe in Transition: From the ‘Politique Constitutionnelle Politisée’ Towards the ‘Politique Constitutionnelle Politisante’”, u: Beat Sitter-Liver (Hrsg.), *Herausgeforderte Verfassung – die Schweiz im globalen Kontext*, 16. Kolloquium (1997) der Schweizerischen Akademie der Geistes- und Sozialwissenschaften, Freiburg, Schweiz Univ.-Verl. 1999, str. 517–535.
37. “Constitutional Democracy between Globalisation and Multiculturalism”, u: *Rule of Law and Organisation of the State in Asia: the Multicultural Challenge*, Fribourg: Institut du fédéralisme, Bâle [etc.], Helbing & Lichtenhahn, 2000, str. 15–29.
38. „Fédéralisme, multiculturalisme et droits humains: le principal défi pour les politiques post-modernes“, u: *Société Civile et Indivisibilité des Droits de l’homme: [Actes Du XIe Colloque Interdisciplinaire sur les Droits de L’homme À L’Université De Fribourg, 12–14 Novembre 1998]*, Fribourg, Éd. Univ. Fribourg, 2000, str. 179–189.
39. “Historical Development of the Rule of Law in the Major Western Legal Traditions: From the Medieval Idea of the Supremacy of Law Towards the Modern Ideas of the Rule of Law” u: Lidija Basta Fleiner, Yong Xia, Li Lin (ed.), *Fa zhi yu 21 shi ji = The rule of law and the 21st century*, Beijing, She hui ke xue wen xian, 2004. (*Papers for Sino-Swiss International Symposium on Rule of Law and 21st Century, Beijing, China Nov. 28–30 2000*).
40. “Minority and Legitimacy of Federal State: an Outsider Perception of Swiss Model”, u: Lidija R. Basta, Thomas Fleiner (ed.), *Federalism and Multiethnic States: the Case of Switzerland*, Fribourg, Institut du Fédéralisme, 2000.
41. “Peace Within the State and Government Under Law: Old Dilemmas and New Challenges”, u: *Menschenrechte und Bürgerrechte in Einer Vielgestaltigen Welt*, Basel, 2000, str. 21–32.
42. “The relevance of the western legal expertise for the rule of law in countries transition”, u: Biljana Vankovska, Theodor Winkler, Miroslav Hadžić, and Vuk Tošić (eds.), *Legal Framing of the Democratic Control of Armed Forces and the Security Sector: Norms and Reality/ies*, Geneva, Geneva Centre for the Democratic Control of Armed Forces, 2001.

43. „Einführung“, u: *Verfassungsentwicklung und Stellung der Minderheiten in Rumänien* / Monica Vlad, Fribourg, Institut du Fédéralisme, 2002.
44. „Wie bewältigt die Schweiz die europäische Herausforderung der Multikulturalität?“, sa Thomas Fleiner, u: Margedant, Udo (Hg.), *Föderalismusreform: Föderalismus in Europa I*, Sankt Augustin, Konrad-Adenauer-Stiftung, 2002, str. 48–75.
45. “Constitution Making and Nation Building”, u: Arnold Koller, and Raoul Blindenbacher (eds.), *Federalism in a Changing World: Learning from Each Other: Scientific Background, Proceedings and Plenary Speeches of the International Conference on Federalism 2002*, Montreal, McGill-Queen’s University Press, 2003.
46. “Constitutionalism against the Background of Globalisation: Major Challenges”, u: Peter Hänni (Hrsg.), *Mensch Und Staat: Festgabe Der Rechtswissenschaftlichen Fakultät Der Universität Freiburg Für Thomas Fleiner Zum 65. Geburtstag = L’homme et L’Etat: Mélanges Offerts Par La Faculté De Droit De L’Université De Fribourg Pour Thomas Fleiner À L’occasion De Son 65e Anniversaire*, Freiburg: Universitätsverlag Freiburg, 2003, str. 259–276.
47. “Federalism, Multiculturalism and Human Rights: the Major Challenge to the Post-Modern Politics”, u: Milica Delević Đilas, Vladimir Đelić (ur.), *O međunarodnom i narodnom: eseji u čast Vojina Dimitrijevića*, Beograd, Beogradski centar za ljudska prava, 2003, str. 215–221.
48. “The role of the constitution in the dissolution of the late Yugoslav Federation”, u: Schneider, Hans-Peter, Jutta Kramer, and Björn G. Schubert (ed.), *Verfassungsgebung und Verfassungsreform im In- und Ausland: ein internationales Kolloquium aus Anlass des 65. Geburtstages von Prof. Dr. Dr. h.c. Hans-Peter Schneider = Constitution making and constitutional reform in Germany and abroad*, Baden-Baden, Nomos, 2005.
49. “How constitutionalist is the balancing of rights?”, u: Sajó, András (ed.), *Abuse: The Dark Side of Fundamental Rights*, Utrecht: Eleven International Publishing, 2006, str. 111–127
50. Internationale Gemeinschaft und Verfassungsgebung in den multikulturellen Gesellschaften des modernen Europa: Neue wissenschaftliche Themen auf der Tagesordnung”, u: Gunsenheimer, Antje (hrsg.), *Grenzen. Differenzen. Übergänge.: Spannungsfelder inter- und transkultureller Kommunikation*, Bielefeld, Transcript Verlag, 2007, str. 157–168.
51. “Introduction”, u: *Federalism and Decentralisation in Eastern Europe: Between Transition and Secession* / Miodrag Jovanović, Slobodan Samardžić, Zürich, Institute of federalism, 2007, str. IX–XII.
52. “The Framework Convention for the Protection of National Minorities (FCNM) after Seven Years of Implementation: Major Achievements and Remaining Challenges”, u: Heller, Wilfried (ed.), *Ethnizität in der Globalisierung: zum Bedeutungswandel ethnischer Kategorien in Transformationsländern Südosteuropas*, München, Verlag Otto Sagner, 2007, str. 227–236.
53. “Federalism: a Tool for Conflict Management in Multicultural Societies with Regard to the Conflicts in the Near East”, sa Thomas Fleiner, u: *Thomas Fleiner (ed.), Jean Nordmann Colloquium on Federal Co-Existence in the Near East (March 14th to March 17th 2007)*, Wien [etc.], Lit, Fribourg, Institut du Fédéralisme, 2008.

54. „Konstitucionalizam i globalizacija: ključni paradoksi postmodernog konstitucionalizma“, u: Jovica Trkulja (prir.), *Miodrag Jovičić*, Beograd, Dosije studio, Fondacija „Miodrag Jovičić“, 2013, str. 146–152. (Reč na dodeli nagrade „Miodrag Jovičić“, 16. oktobar 2008).
55. “The International Community and Constitution-Making”, u: Hufen, Friedhelm (ed.), *Verfassungen – Zwischen Recht und Politik*, Baden-Baden, Nomos, 2008, str. 489–499.
56. “Trust and Tolerance As State-Making Values in Multicultural Societies: Paradoxes and Chances of Federalism As a Conflict-Management Tool”, u: Miodrag Jovanović and Kristin Henrard, *Sovereignty and Diversity*, 2008, str. 73–84.
57. „Les droits de participation prévus par la Convention-Cadre pour la Protection des Minorités Nationales (CCPMN): évolution vers un cadre juridique rejetant la discrimination sociale et économique“, u: Conseil de l’Europe, *Accommodements Institutionnels Et Citoyens: Cadres Juridiques et Politiques Pour Interagir Dans Des Sociétés Plurielles*, Strasbourg, Conseil de l’Europe, 2009, str. 69–87.
58. „Participativna prava u Okvirnoj konvenciji Saveta Evrope: problemi prirode manjinskih prava“, u: Miodrag A. Jovanović (ur.), *Kolektivna prava i pozitivna diskriminacija u ustavnopravnom sistemu Republike Srbije*, Beograd, Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu, Službeni glasnik, 2009, str. 39–58.
59. “Participation Rights Under the Framework Convention for the Protection of National Minorities (FCNM): Towards a Legal Framework against Social and Economic Discrimination”, u: Council of Europe, *Institutional Accommodation and the Citizen: Legal and Political Interaction in a Pluralist Society*, Strasbourg, Council of Europe Publishing, 2009, str. 67–83.
60. „Međunarodna zajednica i ustavotvorna vlast“, u: Milan Podunavac (ur.), *Država i demokratija*, Beograd, Službeni glasnik, Fakultet političkih nauka, 2010, str. 167–176.
61. „Uloga Saveta Evrope u politici ustavne zaštite ljudskih prava u Srbiji nakon 2000. godine“, u: Aleksandar Fira, Ratko Marković (ur.), *Dva veka srpske ustavnosti*, Beograd, SANU, Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu, 2010, str. 39–59.
62. “Topographical Names and Minority Rights: the Case of Switzerland”, sa Thomas Fleiner, u: De Vergottini, Giuseppe, and Valeria Piergigli (eds.), *Topographical Names and Protection of Linguistic Minorities*, Frankfurt am Main, Peter Lang, 2011, str. 215–229.
63. “Can Constitutionalism Become ‘More Communitarian, Less Individualist’, and Remain Liberal? ”, u: *The Challenges of Multiculturalism: [International conference, Belgrade, 22–24 March, 2012]*, Belgrade, Heinrich Böll Foundation, Regional Office for Southeastern Europe, 2012, str. 21–33.
64. “Participation Rights As Foundational in the Framework Convention for the Protection of National Minorities”, u: Lidija Basta Fleiner, Li Lin, Li Xixia (ed.), *On Minority Rights in China*, Reading, Paths International, 2012, str. 343–360.
65. “Serbia”, sa Vladimir Đerić, u: Rüdiger Wolfrum (ed.), *Max Planck Encyclopedia of Public International Law*, Oxford, New York, Oxford University Press, 2012.
66. “What Makes the Swiss Multicultural Federalism Work”, sa Thomas Fleiner, u: Rekha Saxena (ed.), *Varieties of Federal Governance: Major Contemporary Models*, Delhi, Foundation Books, 2012, str. 54–68.

67. "Introduction", u: *Key developments in constitutionalism and constitutional law*, sa Tanasije Marinković, The Hague: Eleven International Publishing, 2014, str. 1–14.
68. "Federalism and autonomy", sa Jean-François Gaudreault-DesBiens, u: Mark Tushnet, Thomas Fleiner and Cheryl Saunders (eds.), *Routledge handbook of constitutional law*, London, New York, Routledge, 2015, str. 143–158.
69. „Izazovi postmodernog konstitucionalizma i kriza ustava“, u: Milan Podunavac, Biljana Đorđević (ur.), *Ustavi u vremenu krize*, Beograd, Fakultet političkih nauka, Udruženje za političke nauke Srbije, 2015, str.15–25.
70. "Basic Concepts and Challenges of the Swiss System of Social Protection with Special Focus on Women's Rights", sa Thomas Fleiner, u: *The Protection of Women's Social Rights from Perspectives of Chinese and International Law*, Reading, Paths International, 2016.
71. "Introduction", u: *Comparative government: in the early twenty-first century / Dragoljub Popović*, Belgrade, Faculty of Law, Institute of Comparative Law, 2017, str. 13–14
72. "Postmodern constitutionalism at a crossroads or in decay?", u: Alioune Sall, Ismaïla Madior Fall (eds.), *Actualités du droit public et de la science politique en Afrique: mélanges en l'honneur de Babacar Kanté*, Paris, L'Harmattan Sénégal, 2017.
73. "What Makes the Swiss Multicultural Federalism Work?", sa Thomas Fleiner, u: Oliver Nikolić (ed.), *Uvod u pravo Švajcarske*, Beograd, Institut za uporedno pravo, 2018, str. 13–24.

ČLANCI

74. „Teža i protivteža (check-and-balance) kao princip parlamentarizma: tri primera iz teorije savremenog angloameričkog konstitucionalizma“, *Politička misao*, 1982, br. 4, str. 406–419.
75. „Partija i ustav: teze“, *Naše teme*, 1989, str. 1205–1206.
76. „Minderheiten und ihre Legitimation des Bundesstaates: Überlegungen eines 'Outsiders' zum Modell 'Schweiz'“. *Jahresbericht Vom 1. August 1993 Bis 31. Juli 1994 / Institut Für Föderalismus, Universität Freiburg Schweiz*, str. 50–70.
77. „Pravna država i konstitucionalna demokratija“, *Anali Pravnog fakulteta u Beogradu*, 1993, br. 1–2, str. 26–31.
78. "Dismembering Yugoslavia: Nationalist Ideologies and the Symbolic Revival of Genocide", sa Bette Denich, *American Ethnologist*, 1994, no. 2, str. 367–390.
79. "Human Rights in Central and Eastern Europe: Old Obstacles and New Challenges", *Zbornik radova – Pravni fakultet u Novom Sadu*, 1998/99, br. 1/3, str. 207–217.
80. "Ethiopia: a hegemony of a minority group is unstable and undemocratic", sa Berhanu Gutema Balcha, *African Renaissance*, 2007, no. 1, str. 10–19.
81. "Nation building: favouring multiculturalism through federalism?", *Anali Pravnog fakulteta u Beogradu*, 2011, br. 3, str. 224–240.

82. „Multikulturalna demokratija i uloga Saveta Evrope u politici ustavne zaštite ljudskih i manjinskih prava: primer manjinskih prava nedržavljana“, *Revus: Journal for Constitutional Theory and Philosophy of Law = Revija za ustavno teoriju in filozofiju prava*, 2012, no. 17, str. 7–17.
83. „Prava participacije prema Okvirnoj konvenciji za zaštitu prava nacionalnih manjina – u susret pravnom okviru za suzbijanje socijalne i ekonomske diskriminacije“, *Zbornik radova Pravnog fakulteta u Nišu*, 2013, br. 65, str. 19–36.

PRIKAZI KNJIGA

84. „Simpozijum o osnovima i oblicima ustavnosti i zakonitosti u socijalizmu“, Naučno delo, Beograd, 1967, str. 370, u: *Zbornik za teoriju prava*; sv. 1, 1978, str. 229–234.

OSTALI RADOVI

85. *Gornji dom u saveznom parlamentu*: seminarski rad, Beograd, 1973.
86. *Položaj i uloga šefa države u predsedničkom sistemu vlasti SAD*: seminarski rad, Beograd, 1973.
87. *Anglosaksonski konstitucionalizam u teoriji i praksi: ideja o ograničavanju i kontroli političke vlasti i njena primena u Engleskoj*: doktorska disertacija, Beograd, 1982.